

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 29.5.2009
COM(2009) 250 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CĂTRE
CONSILIU**

referitoare la situația actuală privind toxiinfecția alimentară cu Salmonella în UE

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CĂTRE CONSILIU

referitoare la situația actuală privind toxiinfecția alimentară cu *Salmonella* în UE

1. OBIECTIV

Scopul prezentei comunicări este de a informa Parlamentul European și Consiliul asupra situației actuale privind punerea în aplicare a dispozițiilor comunitare care vizează controlul infecțiilor cu *Salmonella*, precum și asupra rezultatelor înregistrate de la adoptarea Regulamentului (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind controlul salmonelei și al altor agenți zoonotici specifici, prezenți în rețeaua alimentară¹ și a Directivei 2003/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici². Prezenta comunicare vizează și alte activități și acte legislative comunitare pentru a asigura/ameliora controlul infecțiilor cu *Salmonella* de-a lungul lanțului alimentar.

2. INTRODUCERE

Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC) și Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) au raportat în 2007, în cele 27 de state membre ale Uniunii Europene (UE), un număr de 151 995 de cazuri de salmoneloză la om, reprezentând o incidență de 31,1 cazuri la 100 000 de locuitori³. Totuși, este evident că numărul cazurilor la om este puternic subestimat și subraportat⁴.

O parte dintre cazurile apărute la om menționate mai sus a fost detectată în cadrul celor 3 131 de focare epidemiologice de toxiinfecție alimentară⁵ reprezentând 64,5% din numărul total al focarelor epidemiologice de toxiinfecție alimentară cu origine cunoscută. Focarele epidemiologice de *Salmonella* au afectat 22 705 de victime, dintre care 14% au fost spitalizate, iar 23 au decedat. *Salmonella Enteritidis* și *Salmonella Typhimurium* au reprezentat cauza a 95% dintre focarele epidemiologice cu serotip cunoscut.

Omul poate contacta o infecție cu *Salmonella* prin consumul de alimente contaminate (în majoritatea cazurilor) sau de apă de băut contaminată. Produsele de origine

¹ JO L 325, 12.12.2003, p. 1.

² JO L 325, 12.12.2003, p. 31.

³ Rezumatul raportului comunitar privind tendințele și sursele de zoonoze și de agenți zoonotici în Uniunea Europeană în 2007 (*The EFSA Journal* (2009) 223).

⁴ Avizul științific al Comitetului privind riscurile biologice referitor la evaluarea microbiologică cantitativă a riscului prezenței de *Salmonella* în carne: Stabilirea sursei în cazurile de salmoneloză la om apărută în urma consumului de carne. *The EFSA Journal* (2008), 625, 1-32.

⁵ Focar epidemiologic înseamnă două sau mai multe cazuri la om provenind din aceeași sursă; aceste focare epidemiologice atrag atenția mass-mediei, în timp ce cazurile individuale nu au același efect.

animală, în principal ouăle și (produsele din) carne, reprezintă principalele surse alimentare, însă și produsele de panificație, fructele, legumele și ciocolata au cauzat focare epidemiologice de infecții cu *Salmonella*.

O îngrijorare suplimentară pentru sănătatea publică o reprezintă apariția rezistenței la antibiotice a cazurilor de salmoneloză la om, fenomen generat de utilizarea de antibiotice în procesul de producție a alimentelor de origine animală⁶.

3. MONITORIZAREA INFECȚIILOR CU *SALMONELLA*

3.1. Monitorizarea la om

Decizia 2000/96/CE a Comisiei din 22 decembrie 1999 privind bolile transmisibile care vor fi incluse în mod progresiv în rețeaua Comunității în conformitate cu Decizia nr. 2119/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului⁷ stabilește obligativitatea supravegherii apariției cazurilor de salmoneloză la om. Aceste date sunt colectate de către ECDC prin intermediul rețelelor sale din statele membre.

3.2. Monitorizarea furajelor, produselor alimentare și animalelor

Obiectivul Directivei 2003/99/CE este garantarea faptului că zoonozele, agenții zoonotici și rezistența lor la antimicrobiene sunt monitorizate în mod adecvat și că focarele epidemiologice de toxinfecție alimentară fac obiectul unui studiu epidemiologic adecvat. Rezultatele monitorizării în statele membre a alimentelor, animalelor și furajelor sunt transmise electronic către EFSA.

Anchetarea focarelor epidemiologice de toxinfecție alimentară, precum și a cazurilor sporadice, utilizată pentru stabilirea sursei, permite stabilirea priorităților care indică produsele alimentare și populațiile de animale care vor avea întâietate în cadrul unor acțiuni destinate controlului infecțiilor cu *Salmonella*, în vederea reducerii riscului pentru sănătatea publică în cel mai scurt timp și a garantării unei abordări integrate. Atât ECDC cât și EFSA alocă resurse considerabile dezvoltării instrumentelor și recomandărilor destinate perfecționării acestor anchete.

Datele referitoare la furaje, animale, alimente și oameni sunt compilate de EFSA în raportul său anual consolidat comunitar referitor la zoonoze. Mai mult, Comitetul EFSA privind riscurile biologice analizează raportul și formulează recomandări de îmbunătățire a monitorizării și de evaluare a oportunității adoptării de măsuri.

Monitorizarea infecțiilor cu *Salmonella* a fost armonizată progresiv pe baza unor protocoale de eșantionare și a unor metode analitice comune stabilite în studiile inițiale și în programele de control (a se vedea punctul 5) în cazul animalelor vii și pe baza unor criterii microbiologice comune aplicabile produselor alimentare (a se vedea punctul 6.2). Prin urmare, datele privind prevalența au devenit comparabile între statele membre, iar estimarea riscului la nivel comunitar a devenit posibilă.

⁶ A se consulta: www.who.int/foodborne_disease/resistance

⁷ JO L 28, 3.2.2000, p. 50.

A fost desemnat Laboratorul comunitar de referință pentru *Salmonella*, acesta coordonând o rețea de laboratoare naționale de referință, în scopul ameliorării metodologiei de testare și asigurării unei calități ridicate a analizelor de laborator provenite din toate statele membre.

Acțiune: Pentru a dispune de o estimare mai bună a prevalenței reale a salmonelozei la om și pentru a putea compara mai ușor prevalențele între statele membre și, dacă este posibil, cu țări terțe, ar trebui încurajate studiile sau ar trebui îmbunătățită monitorizarea la om.

4. CONTROLUL PREZENȚEI DE *SALMONELLA* ÎN FURAJE

Proteinele animale prelucrate trebuie să fie în conformitate cu criteriul pentru *Salmonella* stabilit în Regulamentul (CE) nr. 1774/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 octombrie 2002 de stabilire a normelor sanitare privind subprodusele de origine animală care nu sunt destinate consumului uman⁸.

Salmonella a fost depistată, de asemenea, într-un număr considerabil de materii prime vegetale pentru furaje, precum făina de soia și făina de rapiță³. Măsurile prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 183/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 ianuarie 2005 de stabilire a cerințelor privind igiena furajelor⁹, incluzând un sistem HACCP, sunt așadar esențiale pentru prevenirea sau limitarea contaminării cu *Salmonella* pe timpul transportului, depozitării sau prelucrării materiilor prime pentru furaje.

În iunie 2008, Comitetul EFSA privind riscurile biologice a formulat un Aviz privind evaluarea riscului microbiologic al materiilor furajere destinate animalelor producătoare de alimente. Avizul recomandă stabilirea unor criterii privind prezența de *Salmonella* în furaje (de origine vegetală), pentru a preveni infecțiile la animale.

Acțiune: Analizarea criteriilor de prezență a *Salmonella* în furaje. Se află în curs de desfășurare un schimb de puncte de vedere cu statele membre și cu părțile implicate.

5. CONTROLUL INFECȚIILOR CU *SALMONELLA* LA POPULAȚIILE DE ANIMALE

În conformitate cu dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 2160/2003, se stabilesc obiective comunitare de reducere a prevalenței prezenței de *Salmonella* la populațiile de păsări de crescătorie și de porci. Pentru fiecare populație se urmărește o abordare similară:

- Studii de referință privind prevalența *Salmonella* au fost inițiate în temeiul Directivei 2003/99/CE la câteva luni după aderarea la UE a 10 noi state membre, în 2004. În acest fel, din 25 de state membre s-au colectat informații comparabile privind găinile ouătoare și puii de carne. Rezultatele studiilor de referință privind curcanii și porcii de sacrificat din toate cele 27 de state membre au devenit disponibile în primul semestru al anului 2008. În 2008 s-a

⁸ JO L 273, 10.10.2002, p. 1.

⁹ JO L 35, 8.2.2005, p. 1.

efectuat un studiu de referință privind prezența de *Salmonella* la porcii de reproducție.

- La populațiile aviare, studiile de referință au stabilit prevalența de referință utilizată pentru stabilirea unui obiectiv de reducere a prezenței de *Salmonella*, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 2160/2003. De asemenea, ele permit analizarea factorilor de risc, în vederea realizării unor programe de control. În fine, ele au încurajat statele membre care au înregistrat o prevalență mare să își intensifice acțiunile înainte de impunerea unor cerințe de către Comunitate.
- La populațiile porcine, studiile de referință au pus la dispoziție informații pentru efectuarea unei analize cost/beneficiu înainte ca datele să fie utilizate ca prevalență de referință pentru stabilirea unui obiectiv de reducere. În plus, pentru această analiză cost/beneficiu, este necesar ca EFSA să efectueze o evaluare cantitativă a riscului. Populațiile aviare au fost derogate de la efectuarea acestor analize cost/beneficiu.
- Programele naționale de control sunt transmise Comisiei de către statele membre și de către țările terțe în vederea aprobării ori de câte ori s-a convenit asupra unui obiectiv de reducere.
- Programele de control, incluzând o monitorizare armonizată a populației, se aplică după obținerea aprobării și în orice caz în termen de 18 luni după stabilirea obiectivului de reducere. Dacă programele de control nu au fost transmise ori nu au fost aprobate sau dacă se detectează anumite serotipuri de *Salmonella*, comercializarea animalelor vii și a ouălor este restricționată.

5.1. Găini de reproducție *Gallus gallus*

Prin Regulamentul (CE) nr. 1003/2005 al Comisiei din 30 iunie 2005 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2160/2003¹⁰, s-a stabilit un obiectiv de reducere a infecțiilor cu *Salmonella* la efectivele de găini de reproducție. Prin acest obiectiv se prevede ca, până la finele anului 2009, un procent maxim de 1% din efectivele de reproducție adulte să poată fi infectate cu unul dintre cele cinci serotipuri principale.

De la lansarea programelor naționale de control, la data de 1 ianuarie 2007, statele membre trebuie să eșantioneze toate efectivele sau incubatoarele conform unei metode armonizate. Dacă se detectează *Salmonella Enteritidis* sau *Salmonella Typhimurium*, se oprește producția de ouă de incubat, iar găinile se brăcuiesc sau se sacrifică în condiții de siguranță. În 2007, 1,2% sau mai puțin din efectivele aparținând celor mai multe state membre erau încă infectate cu cele cinci serotipuri principale, ceea ce reprezenta o îndeplinire, completă sau aproape completă, a obiectivului. În cinci state membre, procentul de efective infectate a fost încă între 4,2 și 15,4%.

De la adoptarea Deciziei 2007/843/CE a Comisiei din 11 decembrie 2007 privind aprobarea programelor de control pentru depistarea salmonellei în efectivele de *Gallus gallus* de reproducere din anumite țări terțe¹¹, importurile de ouă de incubat și

¹⁰ JO L 170, 1.7.2005, p. 12.

¹¹ JO L 332, 18.12.2007, p. 81.

păsări de crescătorie vii destinate reproducției sunt permise doar din Statele Unite ale Americii, Canada, Croația, Tunisia și Israel, unicele țări care au transmis programe de control al infecțiilor cu *Salmonella* corespunzătoare dispozițiilor UE.

5.2. Găini ouătoare

Studiul de referință a evidențiat diferențe majore de prevalență la efectivele de găini ouătoare, constatându-se că între 0 și mai mult de 50% din fiecare efectiv era *Salmonella*-pozitiv. Datorită acestei variații și unei prevalențe mari în câteva state membre, Comisia a decis să stabilească un obiectiv de reducere în funcție de anul precedent, până când prevalența scade sub 2% (Regulamentul (CE) nr. 1168/2006¹²).

Programul de control al infecțiilor cu *Salmonella* la efectivele de găini ouătoare a fost inițiat în toate statele membre cel mai târziu la 1 februarie 2008, împreună cu monitorizarea armonizată a tuturor efectivelor o dată la fiecare 15 săptămâni.

În plus, Comisia a adoptat măsuri (Regulamentul (CE) nr. 1237/2007 al Comisiei¹³) de restricționare a comercializării ouălor pentru consum:

- de la 1 noiembrie 2007, în cazul în care efectivul este sursa unui focar epidemiologic de infecție cu *Salmonella* la om
- de la 1 ianuarie 2009, în cazul în care absența de *Salmonella Enteritidis* sau de *Salmonella Typhimurium* nu este demonstrată pe baza monitorizării.

Pe baza transmiterii și aprobării de programe de control echivalente, doar Elveția și Croația au permisiunea de a exporta în UE ouă de consum. Doar aceste două țări și Statele Unite ale Americii au permisiunea de a exporta în UE păsări de crescătorie vii destinate ouării.

5.3. Pui de carne

În statele membre a fost efectuat un studiu de referință privind efectivele de pui de carne, între octombrie 2005 și septembrie 2006. La nivel comunitar, 23,7% din efective au fost pozitive pentru *Salmonella*.

Prin urmare, prin Regulamentul (CE) nr. 646/2007 al Comisiei din 12 iunie¹⁴, pentru efectivele încă infectate s-a stabilit un obiectiv de reducere a prezenței de *Salmonella Enteritidis* și *Salmonella Typhimurium* la 1% sau mai puțin.

Programul de control al prezenței de *Salmonella* la efectivele de pui de carne a fost inițiat în toate statele membre cel mai târziu la 1 ianuarie 2009 și include monitorizarea tuturor efectivelor înainte de trimiterea puilor de carne spre sacrificare.

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2160/2003, ar trebui ca *Salmonella* să fie „absentă în 25 de grame” de carne proaspătă de pasăre începând de la finele anului 2010, însă normele detaliate încă trebuie stabilite de către Comisie.

¹² JO L 211, 1.8.2006, p. 4.

¹³ JO L 280, 24.10.2007, p. 5.

¹⁴ JO L 151, 13.6.2007, p. 21.

Garanții echivalente privind exporturile de păsări de crescătorie destinate sacrificării au fost oferite doar de Elveția. Puii de carne de o zi pot fi exportati în UE doar de către Elveția și Statele Unite ale Americii.

Acțiune: Comisia va adopta norme detaliate privind criteriul de siguranță alimentară în ce privește prezența de *Salmonella* în carnea proaspătă de păsări de crescătorie înainte de sfârșitul anului, incluzând frecvența minimă de eșantionare, planurile de eșantionare armonizată și metodele de analitice. De îndată ce se va conveni cu privire la detaliile comerțului cu carne proaspătă de pasări de crescătorie la nivelul UE, se va efectua o evaluare a garanțiilor echivalente oferite de țări terțe din care în prezent sunt permise exporturile de carne proaspătă de pasări de crescătorie.

5.4. Curcani

Între octombrie 2006 și septembrie 2007, în fiecare stat membru, inclusiv în Bulgaria și România, a fost efectuat un studiu de referință privind curcanii. Comunitatea a constatat că prevalența infecțiilor cu *Salmonella* a fost de 13,6% la efectivele de curcani de reproducție și de 30,7% la efectivele de curcani pentru îngrășare.

Pe baza rezultatelor studiului de referință, prin Regulamentul (CE) nr. 584/2008 al Comisiei din 20 iunie 2008¹⁵, pentru efectivele încă infectate s-a stabilit un obiectiv de reducere a prezenței de *Salmonella Enteritidis* și *Salmonella Typhimurium* la 1% sau mai puțin.

În prezent, Comisia evaluează programele naționale de control transmise de statele membre și de țări terțe. Programele de control se vor aplica de la începutul anului 2010.

Criteriul de siguranță alimentară privind carnea proaspătă de păsări de crescătorie se va aplica nu doar cărnii provenite de la puii de carne, ci și cărnii de curcan, începând de la finele anului 2010.

Acțiune: Evaluarea și posibila aprobare a programelor de control ale statelor membre și a țărilor terțe înainte de finele anului 2009.

5.5. Porci de sacrificat

Între octombrie 2006 și septembrie 2007, în fiecare stat membru, inclusiv în Bulgaria și România, a fost efectuat un studiu de referință privind porcii de sacrificat. La nivel comunitar, 10,3% din porcii de sacrificat au fost pozitivi pentru *Salmonella*.

În prezent, Comisia efectuează o analiză cost/beneficiu, în conformitate cu cerințele Regulamentului (CE) nr. 2160/2003, înainte de a stabili un obiectiv valabil la nivelul Comunității. Această analiză include o evaluare cantitativă a factorilor de risc și a opțiunilor de atenuare a efectelor, precum și o estimare a beneficiului pentru sănătatea umană. Ea este efectuată în strânsă colaborare cu EFSA și ar trebui să fie finalizată până la mijlocul a anului 2010.

¹⁵ JO L 162, 21.6.2008, p. 3.

Acțiune: De îndată ce analiza cost/beneficiu va fi finalizată, se va stabili un obiectiv de reducere. În pofida unei întârzieri în stabilirea unui obiectiv de reducere datorate necesității de a colecta date de prevalență comparabile pentru cele 27 de state membre și de a efectua o analiză cost/beneficiu, cadrul legislativ în vigoare în prezent, în special regulamentele privind igiena (a se vedea punctul 6.1) și regulamentul privind criteriile microbiologice aplicabile produselor alimentare (a se vedea punctul 6.2), oferă deja un nivel înalt de siguranță alimentară.

5.6. Porci de reproducție

În perioada ianuarie – decembrie 2008, în toate cele 27 de state membre, a fost efectuat un studiu de referință privind porcii de reproducție. Comisia va efectua o analiză cost/beneficiu, similară celei pentru porcii de sacrificat, înainte de a stabili un obiectiv valabil la nivelul Comunității. Această analiză include o evaluare cantitativă a factorilor de risc și a opțiunilor de atenuare a efectelor, precum și o estimare a beneficiului de reducere a prezenței de *Salmonella* la porcii pentru îngrășare. Ea este efectuată în strânsă colaborare cu EFSA și ar trebui să fie finalizată până la finele anului 2010.

Acțiune: Un obiectiv de reducere a prezenței de *Salmonella* la porcii de reproducție va fi analizat imediat după finalizarea analizei cost/beneficiu, ceea ce este ulterior datei stabilite prin Regulamentul (CE) nr. 2160/2003.

6. CONTROLUL PREZENȚEI DE *SALMONELLA* ÎN PRODUSELE ALIMENTARE

6.1. Regulamentele privind igiena

Regulamentul (CE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare¹⁶ stabilește normele generale aplicabile operatorilor din sectorul alimentar în materie de igienă a produselor alimentare. El asigură siguranța alimentară de-a lungul întregului lanț alimentar, prin punerea în aplicare a procedurilor bazate pe HACCP și pe bunele practici în materie de igienă.

Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 de stabilire a unor norme specifice de igienă care se aplică alimentelor de origine animală¹⁷ completează normele stabilite prin Regulamentul (CE) nr. 852/2004 în ceea ce privește produsele prelucrate și neprelucrate de origine animală. Regulamentul (CE) nr. 854/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 de stabilire a normelor specifice de organizare a controalelor oficiale privind produsele de origine animală destinate consumului uman¹⁸ asigură punerea în aplicare corectă a acestui regulament.

Aceste regulamente oferă un cadru general privind condițiile de igienă care limitează prezența de *Salmonella* în produsele alimentare. În prezent se află în curs de elaborare un raport care evaluează punerea în aplicare a acestor regulamente.

¹⁶ JO L 139, 30.4.2004, p. 1; astfel cum a fost rectificat prin JO L 226, 25.6.2004, p. 3.

¹⁷ JO L 139, 30.4.2004, p. 55; astfel cum a fost rectificat prin JO L 226, 25.6.2004, p. 22.

¹⁸ JO L 139, 30.4.2004, p. 206; astfel cum a fost rectificat prin JO L 226, 25.6.2004, p. 83.

6.2. Regulamentul (CE) nr. 2073/2005 privind criteriile microbiologice aplicabile produselor alimentare

Regulamentul (CE) nr. 2073/2005 din 15 noiembrie 2005¹⁹ stabilește criteriile microbiologice aplicabile anumitor microorganisme și normele de punere în aplicare care trebuie respectate de operatorii din industria alimentară.

Regulamentul stabilește criteriile de siguranță alimentară în ceea ce privește prezența de *Salmonella* în 18 grupe de produse alimentare, incluzând carnea tocată și preparatele din carne, carnea separată mecanic, produsele din ouă, înghețata și preparatele de lapte praf pentru sugari. Aceste criterii definesc acceptabilitatea produselor alimentare introduse pe piață.

De asemenea, regulamentul stabilește criterii de igienă a prelucrării carcaselor de pui de carne, curcani, porci, vite, oi, capre și cai contaminate cu *Salmonella*. Aceste criterii stabilesc o valoare orientativă a cărei depășire impune luarea unor măsuri corective pentru a menține igiena pe durata prelucrării.

7. CONTROLUL REZISTENȚEI LA ANTIBIOTICELE ANTI-SALMONELLA

7.1. În UE

Referitor la ultimii ani, EFSA a raportat o tendință crescătoare a izolatelor de *Salmonella* de la om care sunt rezistente la antibiotice²⁰.

Rezistența izolatelor de *Salmonella* de la porci și bovine, și într-o anumită măsură de la pui de carne și din carnea acestora, este în mare măsură asemănătoare aceleia constatate la om. Acest fapt demonstrează în mod clar prezența la animalele de fermă și în produsele alimentare provenite de la acestea a unui rezervor de izolate de *Salmonella* rezistente la antibiotice.

Începând cu 1 ianuarie 2006, utilizarea altor antibiotice decât coccidiostaticele și histomonostaticele ca aditivi în furaje este interzisă în UE. În plus, antibioticele nu pot fi utilizate ca metodă specifică de control a infecțiilor cu *Salmonella* la păsările de crescătorie decât în circumstanțe excepționale definite în mod clar de Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1177/2006 din 1 august 2006²¹. Ținând cont de această interdicție, programele de control destinate reducerii infecțiilor cu *Salmonella* la populațiile de animale de fermă pot reprezenta cea mai eficientă cale de reducere a cazurilor de infecții cu *Salmonella* rezistente la antibiotice.

Pentru a se obține informații comparabile din fiecare stat membru, Comisia a adoptat norme armonizate privind rezistența la antibiotice a izolatelor de *Salmonella*²².

¹⁹ JO L 338, 22.12.2005, p. 1.

²⁰ Rezumatul raportului comunitar privind tendințele și sursele de zoonoze, de agenți zoonotici, de rezistență antimicrobiană și de focare de toxinfecție alimentară în UE în 2006, *The EFSA Journal* (2007), 130.

²¹ JO L 212, 2.8.2006, p. 3.

²² Decizia 2007/407/CE a Comisiei din 12 iunie 2007 privind o monitorizare armonizată a rezistenței antimicrobiene a *Salmonellei* la păsările de curte și la porci, JO L 153, 14.6.2007, p. 26.

În plus, au fost stabilite un laborator comunitar de referință și o rețea de laboratoare naționale de referință pentru rezistența antimicrobiană²³, în scopul ameliorării metodologiei de testare și asigurării unei calități ridicate a analizelor de laborator provenite din toate statele membre.

Comisia a trimis un mandat organismelor științifice relevante SCENIHR²⁴, EFSA, EMEA²⁵ și ECDC pentru a evalua riscul reprezentat de rezistența la antimicrobiene a agenților zoonotici, inclusiv a *Salmonella*.

Acțiune: Comisia va examina evaluarea riscului efectuată de SCENIHR/EFSA/EMA/ECDC pentru a lua în considerare opțiunile adecvate, dacă este nevoie.

7.2. Pe plan internațional

Din 2007, Comunitatea Europeană a preluat și rolul dominant de dezvoltare a unor opțiuni de gestionare în cadrul unui grup de lucru *ad hoc* interguvernamental privind rezistența antimicrobiană, constituit de către Comisia Codex Alimentarius a FAO/OMS. Activitatea preliminară a Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (OIE) este examinată cu atenție.

Acțiune: Comisia va continua să sprijine adoptarea ghidului Codex privind rezistența la antimicrobiene până în 2011.

8. GARANȚII SPECIALE

La data aderării, Finlanda și Suedia au primit garanții speciale în ceea ce privește *Salmonella*. Alte state membre care doresc să exporte carne sau ouă în Finlanda sau Suedia trebuie să demonstreze că produsele respective nu conțin *Salmonella*, pe baza unui protocol de eșantionare strict. Motivul pentru acordarea garanțiilor speciale a fost situația epidemiologică favorabilă din Finlanda și Suedia, precum și măsurile stricte pe care aceste țări le aplică prin programele lor de control.

Orice stat membru sau orice regiune a unui stat membru care aplică un program de control recunoscut ca echivalent cu cele aprobate în Finlanda și Suedia poate obține aceleași garanții speciale.

Danemarca a transmis o cerere de acordare de garanții speciale cu privire la prezența de *Salmonella* în pui de carne și în ouă, similare garanțiilor acordate Finlandei și Suediei. Totuși, prevalența infecțiilor cu *Salmonella* în Danemarca nu a fost considerată suficient de mică pentru a primi sprijin din partea unei majorități a statelor membre.

²³ Regulamentul (CE) nr. 776/2006 din 23 mai 2006 de modificare a anexei VII la Regulamentul (CE) nr. 882/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind laboratoarele comunitare de referință, OJ L 136, 24.5.2006, p. 3.

²⁴ Comitetul științific pentru riscuri sanitare emergente și noi.

²⁵ Agenția Europeană pentru Medicamente.

Acțiune: Comisia va reconsidera acordarea de garanții speciale Danemarcei atunci când prevalența a scăzut mai mult și va continua să evalueze solicitările statelor membre privind obținerea de garanții speciale.

9. FORMAREA PROFESIONALĂ ÎN DOMENIUL CONTROLULUI ZOONOZELOR

În 2007 și 2008 au fost organizate cinci sesiuni de formare cu durată de patru zile privind monitorizarea și controlul zoonozelor, în cadrul programului „O formare profesională mai bună pentru o hrană mai sigură”. Controlul infecțiilor cu *Salmonella* este subiectul principal al acestor sesiuni de formare profesională. Obiectivele acestui curs au fost:

- înzestrarea celor aproximativ 200 de participanți din partea autorităților competente cu cunoștințele necesare pentru a planifica și ajusta programele/planurile naționale de control al zoonozelor în conformitate cu legislația UE;
- luarea unor decizii în conformitate cu cerințele UE în domeniul monitorizării și controlului zoonozelor și al aplicării criteriilor microbiologice la produsele alimentare.

Formarea profesională se repetă în 2009 și 2010, pentru alți participanți.

În 2006, 2007 și 2008 s-au mai organizat sesiuni de formare profesională de nivel mai general, având ca subiect aplicarea principiilor HACCP, care au atras peste 1 100 de participanți din state membre și din 15 țări care nu sunt membre ale UE.

10. REUNIUNEA GRUPULUI DE LUCRU PRIVIND CONTROLUL INFECȚIILOR CU *SALMONELLA*

Comisia a instituit un Grup de lucru pentru controlul și eradicarea bolilor animalelor, având ca obiectiv ameliorarea eficienței măsurilor luate de statele membre, precum și a raportului cost/beneficiu al programelor de control cofinanțate de Comunitate, precum cele privind *Salmonella*.

Între septembrie 2007 și martie 2009 au fost organizate patru reuniuni regionale dedicate controlului infecțiilor cu *Salmonella*. Comisia și statele membre prezente au examinat programele naționale de control destinate păsărilor de crescătorie, au comunicat experiențele privind punerea lor în aplicare și au identificat domeniile unde este necesar a se acționa în viitor.

Acțiune: Comisia va continua să organizeze reuniuni *ad hoc* specifice pentru acele state membre care dispun de programe de control al infecțiilor cu *Salmonella* aprobate și cofinanțate.

11. COFINANȚAREA COMUNITARĂ A PROGRAMELOR DE CONTROL AL INFECȚIILOR CU *SALMONELLA*

În temeiul Deciziei 90/424/CEE a Consiliului din 26 iunie 1990 privind anumite cheltuieli în domeniul veterinar²⁶, programele de control al infecțiilor zoonotice cu *Salmonella* pot fi cofinanțate de Comunitate.

Pentru 2008, douăzeci de state membre au transmis programe de control al infecțiilor cu *Salmonella* la efectivele de găini ouătoare din specia *Gallus gallus* care au fost considerate eligibile pentru cofinanțare, iar 19 state membre au primit sprijin financiar comunitar pentru punerea în aplicare a programului lor de control al infecțiilor cu *Salmonella* la efectivele de păsări de crescătorie de reproducție. Măsurile cofinanțate de Comunitate includ cheltuielile autorităților din statele membre cu testele bacteriologice, achiziționarea de vaccinuri și despăgubirile pentru distrugerea efectivelor. O finanțare comunitară în valoare totală de 29 935 000 EUR a fost alocată controlului infecțiilor cu *Salmonella* pentru anul 2008.

Pentru anul 2009, 20 de state membre au transmis programe de control al infecțiilor cu *Salmonella* la efectivelor de reproducție din specia *Gallus gallus*, 22 de solicitări s-au referit la cofinanțarea programelor de control care vizează găinile ouătoare din specia *Gallus gallus*, iar 16 state membre au solicitat obținerea de fonduri destinate punerii în aplicare a programelor lor de control al infecțiilor cu *Salmonella* la puii de carne.

În anul 2009, costul analizelor efectuate cu scopul de a verifica eficiența dezinfectantelor este pentru prima oară considerat ca fiind eligibil.

12. IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE

Legislația comunitară privind controlul infecțiilor cu *Salmonella* este destinată creșterii siguranței alimentelor destinate consumatorilor. De asemenea, ea poate poziționa mai bine producătorii europeni de alimente în cadrul comerțului internațional, deoarece anumite țări importatoare acordă o atenție mare prezenței de *Salmonella* în alimente, iar o serie de țări în prezent exportatoare pot avea dificultăți în a îndeplini cerințele stricte ale UE.

Totuși, la începutul unui program de control, când prevalența este încă mare, impactul social și economic al măsurilor nu ar trebui subestimat. Prin urmare, cooperarea părților interesate în desfășurarea programului de control este esențială pentru corecta punere în aplicare și succesul acestuia.

Astfel, Comisia este încântată de faptul că părțile interesate elaborează ghiduri comunitare de bune practici în materie de igienă. În special:

- Comitetul Organizațiilor Profesionale din Agricultură Uniunii Europene și Comitetul General al Cooperativelor Agricole din Uniunea Europeană (COPA/COGECA), precum și Uniunea Europeană pentru vânzarea angro de ouă, produse din ouă, păsări de crescătorie și vânat (EUWEP) au convenit să realizeze un ghid comunitar de bune practici pentru igiena efectivelor de găini ouătoare;

²⁶ JO L 224, 18.8.1990, p. 19.

- COPA/COGECA și Asociația avicultorilor și comercianților de păsări de crescătorie din UE (AVEC) au convenit să realizeze un ghid comunitar de bune practici pentru igiena efectivelor de pui de carne și în abatoare.

Ambele ghiduri se vor concentra asupra controlului infecțiilor cu *Salmonella*.

Acțiune: Comisia va continua să încurajeze părțile implicate să realizeze ghiduri de bune practici în materie de igienă, în special referitor la producția de carne de porc.

13. ACTIVITĂȚI DE CERCETARE

În temeiul Programelor-cadru de cercetare 6 și 7, Comisia a lansat și a sprijinit un număr substanțial de inițiative privind *Salmonella* și rezistența la antimicrobiene. De exemplu, Rețeaua de excelență MEDVETNET creată în temeiul Programului-cadru de cercetare 6 se concentrează asupra prevenirii și controlului zoonozelor (în principal cele transmise prin alimente). Cooperarea științifică transatlantică privind cele mai bune abordări de combatere a zoonozelor ar putea fi utilă.

14. CONCLUZII

Obiectivul actual al Regulamentului (CE) nr. 2160/2003 este controlul prezenței de *Salmonella* în sectoarele productive aviare și porcine. Comisia a stabilit cu succes obiective de reducere a prezenței de *Salmonella* în conformitate cu cerințele prevăzute de legislație. Doar în cazul porcinelor există o întârziere destul de însemnată în stabilirea unui obiectiv, din cauza necesității de a colecta din toate cele 27 de state membre date de prevalență comparabile și a cerinței de a efectua o analiză cost/beneficiu. O analiză cost/beneficiu cuprinzătoare este considerată necesară înainte de stabilirea unui obiectiv de reducere la porcine, deoarece o astfel de reducere nu este evidentă din avizele științifice actuale și din experiența anumitor state membre.

Comisia nu s-a limitat la adoptarea unor dispoziții de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2160/2003, ci a luat inițiativa îndeplinirii de acțiuni suplimentare necesare pentru a crește șansa de succes a abordării sale, de exemplu:

- prin oferirea de formare profesională autorităților competente din statele membre și din țări terțe;
- prin persuadarea organizațiilor europene implicate de a participa activ;
- prin oferirea de sprijin financiar statelor membre.

Controlul infecțiilor cu *Salmonella* a fost de asemenea integrat într-o abordare largă a controlului agenților patogeni de-a lungul întregului lanț alimentar, în conformitate cu abordarea „de la fermă la consumator” a Comisiei și ținând cont de posibilele efecte colaterale negative, cum ar fi creșterea rezistenței la antimicrobiene.

Comisia a intensificat monitorizarea infecțiilor cu *Salmonella* în vederea verificării rezultatelor eforturilor sale și ale celor depuse de statele membre, prin colectarea de

valori de referință prin studiile de referință, prin includerea laboratoarelor în rețea și prin armonizarea protocolului de eșantionare.

De la adoptarea Regulamentului (CE) nr. 2160/2003 privind controlul zoonozelor, gradul de conștientizare și de motivare a autorităților competente și a părților interesate de a aborda problema infecțiilor cu *Salmonella* a crescut semnificativ, generând adesea acțiuni întreprinse înainte ca dispozițiile comunitare să devină obligatorii. Efectul asupra sănătății publice poate fi observat deja în tendința cazurilor de salmoneloză la om apărute din 2004 până în 2007, redată în figura 1. Mai mult, se poate aștepta o scădere semnificativă (restricții referitoare la ouăle de consum) în 2009 și în 2011 (criteriul de siguranță alimentară privind carnea de pasăre).

Figura 1: Numărul de cazuri de salmoneloză raportate în UE25 din 2004 până în 2007

